

Vážení a milí kolegové, kolegyně, přátelé.

Jsem ráda, že jsme se zase po roce sešli v dobrém, věku přiměřeném zdraví a určitě v dobré, přátelské náladě. Jako každoročně jest mi dopřáno oslovit toto slovatné shromáždění stařešinů a přednést zde svůj tradiční příspěvek.

Když má muž předstoupit před veřejnost a přednést svůj projev, přemýšlí, co řekne. Začne sepisovat, přepisovat, škrtat – prostě tvoří. Má-li žena vystoupit na veřejnosti, přemýšlí, co si obleče. Jelikož jsem naznala, že bych svým outfitem patrně nikoho neoslnila, byť by byl slušivý a dokonce inspirovaný současnou módní ikonou – paní Evou P., začala jsem raději dle mužského vzoru tvořit. Potřebovala jsem najít to hlavní vstupní nosné téma, vystihující problém současnosti. Jednoduše řečeno – ideový úvod. Poradila jsem se s médii. Když se to hledané téma, ten výraz, to slovo v jednom krátkém článku vyskytlo 17x, pochopila jsem, že to je ono, to je téma roku, tím začnu, to je trefa do černého! Nebudu Vás déle napínat, to klíčové slovo zní – balíček. Jakmile s ním politici vyrukovali, nastal převeliký boom, média a politici nás přímo zaplavovali svými pro a proti, balíček byl jedněmi oslavován, jinými zatracován, kdo se o balíček nezajímá, jakoby nebyl. Před ním bledly a do pozadí ustupovaly všechny přírodní katastrofy, které nás postihly – požáry, sucha, povodně i tornáda. Společenská kronika nám sice předhodila Rózu S. a Lucii B. na břehu mořském či v novém autě, ale ani to nemohlo zastínit balíček. Ani růžový světový kasovní trhák s tím nic nenadělal. Balíček je cool. Nic daleko široko nemá tolik epitet ornans. Předkládám jen malý vzorek, malou ukázkou svého bádání. Tak např. ozdravný balíček – to zní celkem sympaticky, to bude něco jako vitaminy a doplňky stravy, které posílí naši imunitu a odolnost. To nemůže uškodit, „vo tym žádná“, řekli by Brňáci. Přijatelné jsou i jiné přívlastky – spořicí balíček, balíček antibyrokratický, konsolidační balíček. Záchranný balíček má zřejmě obsahovat pomůcky první pomoci. Někde se uvádí název kompromisní balíček, též dotační balíček. Bývalá ministrině madam Schillerová zásadně užívá spojení daňový balíček. Mistr bonmotů Miloš Zeman překřtil vládní balíček na chaotizační balíček. Václav Moravec ve svém pořadu prohlásil, že – cituji: „Z balíčku se stává balík“. Některá označení vyžadovala větší míru představivosti, vyvolávala obavu z neznámého: škrťící balíček, smrtící koktejl, který otráví veřejnost. Ale naději vzbudil autor této myšlenky: Balíček nás má zachránit od jisté záhuby, není jiné cesty k záchraně než balíček. Stále jsem však bádala a hledala odpověď na otázku, copak ty balíčky vlastně obsahují. Až jsem to konečně našla. V jedněch seriózních novinách stálo: Balíček parametrických opatření, která nemění tvar. Tak teď už musí být jasné každému, i kdož nemá maturitu, co je to ten balíček zač. V nejhorším si s tím poradí umělá inteligence. Média nakonec přinesla radostnou novinu: Balíček je připraven, balíček je hotový. Dokonce i jeho obsah je vyložen na stůl, (kdo má zájem, může si přečíst, co ho v následujících letech čeká). Zároveň dostal balíček novou nálepku - „krvavý kompromis“.

Vidím, že jsem tu úvodní stať trochu protáhla, rozkošatěla, takže bez oslího můstku přejdu raději hned ke kapitole, kterou jsem nazvala pele-mele. (Doslovný překlad – bez ladu a skladu, páté přes deváté..) Při svém výše uvedeném balíčkovém bádání jsem zaznamenala, že nás, starší generaci, chce kdekdo zachraňovat. A v rámci toho zachraňování jsme vyzýváni k všestranné aktivitě. V pokročilejším seniorském věku je však stále obtížnější nějakou aktivitu nalézt. Činnost, která by byla tělu i duši prospěšná, zaháněla chmury a ještě navíc člověka i bavila.

Doporučuje se především pohyb vůbec, chůze pak zvláště. Snažila jsem se, ale pochody a vycházky pro mne už nepřipadají v úvahu – kolena se vzpouzejí, termolka ani vyhlášená koňská mast hřejivá nezabírají. Akci „Tisíc kroků pro zdraví“, kterou jsme několik sezon úspěšně provozovali, jsme zrušili, počet kroků jsem zredukovala na 12 – k popelnici a zpět třikrát týdně. Nemáš co dělat? Tak si něco pěkného přečti - radí kamarádka. Proč to nejde, vysvětlí diagnóza – věkem podmíněná makulární degenerace (makula=sítnice). A co tak třeba malovat? To mě nebaví, protože to neumím. Jiná kamarádka poradila – hrej na klavír. To by snad šlo, kdyby ten klavír nebyl tak příšerně rozladěný. Takže zbývá jedna z mála aktivit, které je našinec ještě schopný - psaní. Člověk u toho sedí, písmenka na klávesnici jsou dostatečně velká, v hlavě se rojí myšlenky a já trénuji alespoň malé šedé buňky mozkové. Je tu jen malý háček. Starší člověk kromě těch doporučovaných aktivit potřebuje taky kontakty, komunikovat, sdílet – své příběhy, zážitky, pocity. Někdy ovšem není s kým. (Zkoušela jsem to např. i s prodavačkami, většinou bez úspěchu, jednak tam žádné nejsou, a když náhodou jsou, nemají žádnou fantazii.) Pokoušela jsem se taky vtáhnout do projektu „Sdílí celá rodina“ své nejbližší příbuzné. Je pravda, že jsem se dost opakovala, příběhy recyklovala, přesto jsem očekávala vstřícnější odezvu. Místo toho zaznělo kategorické „Zkrať to!“ Dnes tedy sdílíte se mnou Vy. Takže – já sepisuji. Různosti. Vedu si např. seznam, soubor, který jsem nazvala „Užitečné vynálezy“. (Tím myslím nejen vynálezy důležité pro lidstvo, ale zejména vynálezy důležité pro mne.) Soubor pravidelně obměňuji, doplňuji, seřazuji, renovuji, někdy i recykluji. Parní a šicí stroj jsem ze seznamu vyškrtla už dávno. Co jsem z něho dvakrát spadla, musela jsem škrtnout, byť velmi nerada, jízdní kolo. 1. místo teď místo něho zaujímají turistické hole a batoh. Z druhého místa zmizel pečící papír. Nepeču, nevařím. Na 2. místo jsem zařadila ten báječný vynález – dovoz obědů až ke dveřím. Řeknu Vám, když mám veliký hlad, tak mi to někdy i chutná. Na dalších místech v žebříčku dlouhodobě figurují mobil a počítač, umělý chrup, sluchadlo a lupa. (V dohledné době přibudou pomůcky značky Tena.)

Sepisuji i jiné věci. Některé výroky mých bližních, osob mně známých i neznámých jsou natolik zajímavé, že by bylo škoda, aby upadly v zapomnění. Tady je malá ukázka:

Jeden můj příbuzný mi dal radu do života: Musíš si vybrat, buď budeš žít zdravě nebo zajímavě. Na schůzi jistý soudruh hlasoval obezřetně: Sůhlasím protivá temu. (Zařadila jsem na 3. místo)

Moje kamarádka šla do obchodu něco koupit babičce. Vyjde z domu, už je na ulici, babička si vzpomněla a volá z okna: Marto, a kdyby to neměli, tak to nekupuj! (2. místo)

Do zlatého fondu na 1. místo jsem uložila následující perlu: Maminka (náhodou učitelka), doprovází synka, jede na školní výlet. Udílí mu tuto radu: Jiříku, sleduj a hled', ať máte pěkné počasí.

Do svého souboru jsem zapsala, bez nároku na pořadí, i tento malý příběh. (Někdo mi ho poslal, trochu jsem ho poupravila.) Maminka jde se svou dceruškou k lékaři, čekají v čekárně, je tam plno lidí, děvčátko je hyperaktivní, běhá, skáče, křičí, dupe, maminka se snaží situaci zvládnout, tiše opakuje – Kamilko klid, klid Kamilo, buď v klidu, Kamilo. Jedna spolučekající paní vyjadřuje mamince obdiv a chválí: Jak vy s tou vaší Kamilkou hezky klidně jednáte. Maminka na to: Kamilka jsem já, ten spratek se jmenuje Žofka.

Je ovšem i jiný způsob jak zvládat krizové situace, postup přímo opačný. Nedusit to v sobě, vybuchnout jako sicilská Etna. Jeden psycholog píše: Vykřičte svou depresi! Představuji si to jako třeba rozbít drahocennou vázu nebo aspoň talíř. (Tuto metodu jsem nezkusila. Jednak jeden bod v našem zákoně zní: Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvarů lidských, a pak – ty střepy bych musela zametat já a při tom by stejně na tu Kamilku došlo...) Já nerozbívám, raději vyzývám Kamilku ke klidu.

Přeji Vám krásné dny. Když budete hledět, budete mít i hezké počasí. A co nemají, to raději nekupujte. A až Vám bude všelijak – talíř ne, raději zkuste Kamilku.

Děkuji za pozornost.

